

+
M
PAX

30 juli 2017
17^e zondag, jaar A
Mt. 13, 44-52

Veelgeliefden,

In het Evangelie horen we Jezus vandaag vier verschillende parabels vertellen over het Rijk der hemelen. Het Rijk der hemelen lijkt op een schat, verborgen in een akker. Ook lijkt het Rijk der hemelen op een koopman, op zoek naar mooie parels. En: het Rijk der hemelen lijkt op een sleepnet, maar ook op een huisvader. De eerste twee gaan over iets kostbaars waar men alles voor moet verkopen om het te verkrijgen. In de eerste parabel lijkt het Rijk der hemelen op een schat, verborgen in een akker. Nu zouden wij verwachten dat de tweede parabel luidt: Het Rijk der hemelen lijkt op een kostbare parel. Maar nee. Er staat: Het Rijk der hemelen lijkt op een koopman. In het eerste geval vindt iemand het Rijk der hemelen, in het tweede geval is de persoon zelf als het Rijk der hemelen. Daarmee wordt duidelijk aangegeven dat het om twee aspecten gaat die samen iets uitspreken: de schat die gevonden wordt en de koopman die zoekt en vindt. In beide gevallen is de prijs die betaald moet worden: alles.

Ons monniken moeten deze twee parabels speciaal aanspreken. Maar ze zijn voor alle christenen bedoeld. Het gaat in alle twee de gevallen om iemand die alles wat hij bezat opgaf voor een schat, voor een parel. Ook wij hebben alles achtergelaten om een schat te zoeken en een kostbare parel te vinden. Die parel is Christus, onze Bruidegom. Elke christen moet alles over hebben voor het Rijk der hemelen. Met sint Petrus mogen wij dan vertrouwen op de belofte van de Heer. Toen de eerste der apostelen zei: «Zie, wij hebben alles prijsgegeven om U te volgen». antwoordde Jezus: «Voorwaar, Ik zeg u: er is niemand die huis, broers, zusters, moeder, vader, kinderen of akkers om Mij en om de Blijde Boodschap heeft prijsgegeven, of hij ontvangt nu, in deze tijd, het honderdvoud aan huizen, broers, zusters, moeders, kinderen en akkers, zij het ook gepaard met vervolgingen, en in de toekomstige wereld het eeuwige leven.» (Mk. 10,28-30) Maar hoe zit dat nu? We geven alles op en krijgen alles weer honderdvoudig terug. Gaat het dan toch alleen om bezitten? Gaat het erom de akker en de parel te bezitten, of juist om die weg te geven?

Bezit neemt in bezit. Bezitten is tevens bezeten worden. Zo ervaren we het helaas maar al te vaak. Sint Paulus maant ons met het wereldse bezit om te gaan alsof het niet van ons is en toch ervaren we dit niet altijd zo. Vrij staan tegenover wat we bezitten is niet eenvoudig. Het is tragisch dat sommige mensen niets willen ontvangen omdat ze menen dan iets terug te moeten doen. Als je iets aanneemt van een ander, dan kan deze ander een claim op je leggen, heeft macht over je en wordt je vrijheid aangetast. Daarom moet iedereen

onafhankelijk zijn en moet voor zichzelf zorgen. Je mag niets aannemen of ontvangen tenzij je daar recht op hebt. Deze houding is werkelijk tragisch omdat hierdoor ook elke echte liefde onmogelijk wordt gemaakt. Liefde is immers geven en ontvangen.

Als we iets volledig bezitten betekent dit dat we er geheel vrij over kunnen beschikken. Dit lijkt 'vrijheid' maar tast in werkelijkheid onze vrijheid aan. Want alleen God bezit alles in de meest volledige betekenis van het woord. Hij is immers de Schepper. Wij zijn ten diepste altijd hooguit gebruiker, het is ons toevertrouwd. God kan vrij beschikken over de materie en over de mens. En toch doet juist Hij dit niet. Hij laat de mens vrij en vertrouwt de schepping aan de mens toe. Als we dat beseffen kunnen ook wij vrij komen te staan ten opzichte van de schepping, ten opzichte van bezit. Want u weet dat zelfs de gelofte van armoede monniken niet volledig beschermt tegen onze bezitterigheid. We hebben gemeenschappelijk bezit en alles is van ons allen, maar oh wee, als iemand anders er aankomt! Het is onmogelijk om in volledige bezitloosheid te leven, want God heeft de mens zo gemaakt dat hij de schepping nodig heeft. Wij zijn zo gemaakt dat we, anders dan de dieren, hulpmiddelen nodig hebben: kleding, voedsel, onderdak, technische hulpmiddelen. De poging van sint Franciscus om in volledige armoede te leven is in feite mislukt. Onze gelofte van armoede is materieel gezien de gelofte van gemeenschappelijk bezit en spiritueel gezien die van onthechting. En elke christen hoort zich te onthechten, met of zonder gelofte.

Stellen we ons een gemeenschap voor zonder eigen bezit waar alles gemeenschappelijk is. Iedereen doet alles alleen voor de anderen, geeft alles weg aan de ander en komt niets tekort. De eerste christenen hebben geprobeerd zo'n gemeenschap te stichten. In de Handelingen van de Apostelen lezen we hoe de eerste leerlingen in harmonie met elkaar leefde, alles weggaven, alles gemeenschappelijk hadden. Dit ideaal is steeds opnieuw opgebloeid in religieuze gemeenschappen zoals abdijen en kloosters. We dragen als christenen allemaal een heimwee naar deze situatie. Maar vroeg of laat komt de boze en die fluisterde in dat we niet alles moeten weggeven omdat we ook voor onszelf moeten zorgen. Ananias en Safira hielden een deel van de opbrengst voor hun land achter en bedrogen de apostelen. (Hand. 5,1-11) De Hellenisten waren ontevreden omdat ze achter gesteld werden. (Hand. 6,1) En zo kwam het bezit terug bij de eerste christenen, wat in de loop der geschiedenis zelfs binnen de Kerk jaloezie en machtsstrijd tot gevolg had en heeft. Want bezit roept de vrees op te kort te komen, een vrees voor verlies van bezit met een jaloezie dat de ander meer heeft.

Wij worden uitgenodigd om ons van onze bezitterigheid te verlossen. Zelfs liefde kan bezitterig zijn en uit zich dan in jaloezie. In het geestelijk leven kan er veel egocentrisme voorkomen, dat ons de diepste vreugde ontnemt. Ook onze liefde tot God kan hierdoor gekleurd worden: ik wil God 'bezitten', in plaats van: God 'bezit mij', ik schenk mij aan Hem, zoals Hij zich ook aan mij wil schenken. Dan schenk ik mij ook aan de anderen zoals God zich ook aan de anderen schenkt. De liefde die op zichzelf gericht staat, moet omgebogen worden naar een liefde die het geluk aan anderen schenkt, zelfs als dit ten koste gaat van eigen geluk. Dat is de paradox waar het Evangelie van doortrokken is: onszelf opgeven om onszelf te vinden. Zou dat misschien ook een parel opleveren? Moeten wij deze kostbare parel weggeven om zo diezelfde parel des te dieper te vinden? De parel loslaten om er des te meer van te genieten? Dan kan de parel onze eigen ziel zijn, die we om niet hebben ontvangen van de Schepper. Als we onze ziel werkelijk bezitten, dan pas kunnen we haar ook wegschenken en alleen zo zal ze open bloeien. En God zal haar dan weer terug schenken, dieper, schitterender, zuiverder. Misschien mag ik daarom zeggen: U bent die kostbare parel in Gods ogen.